

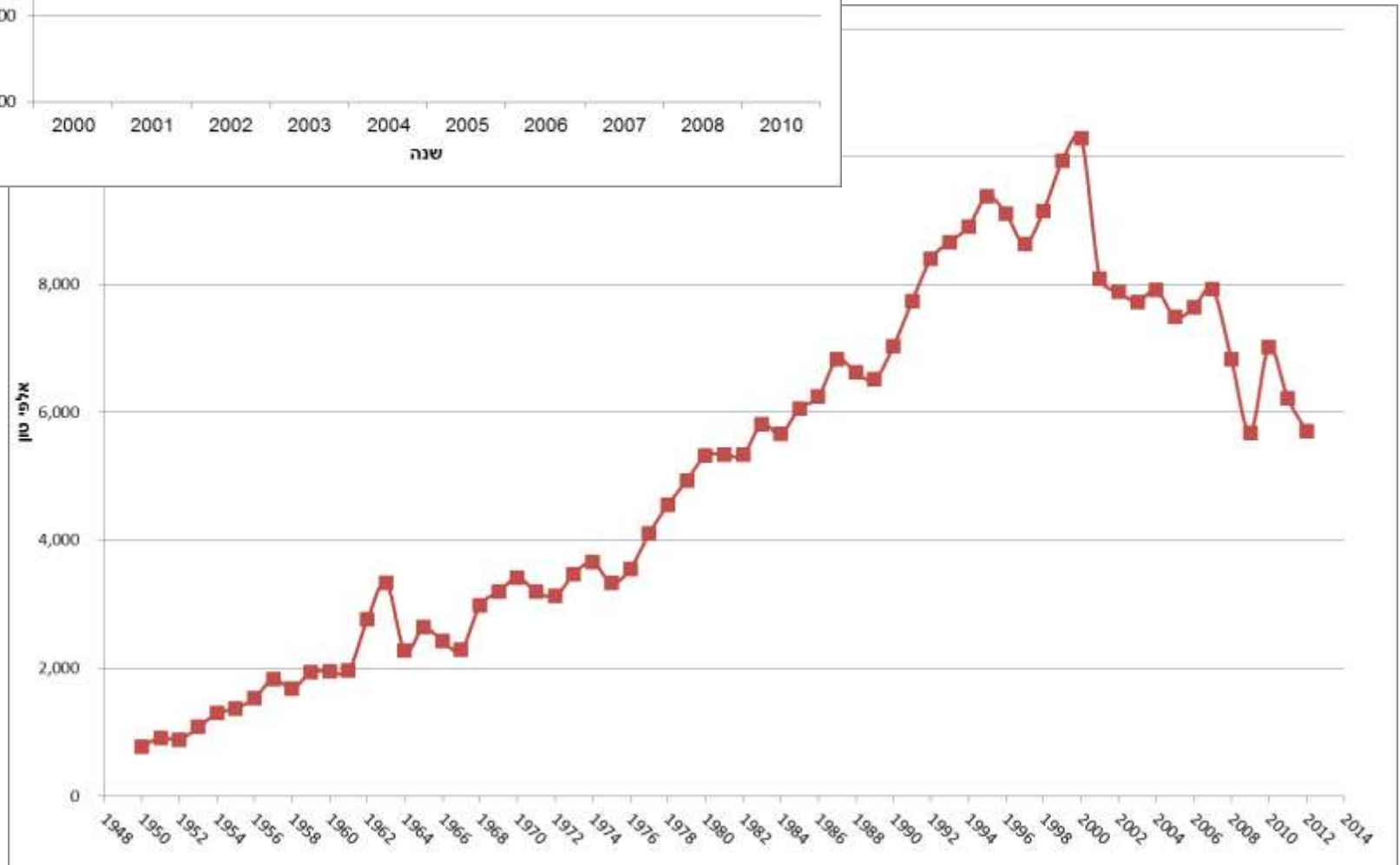
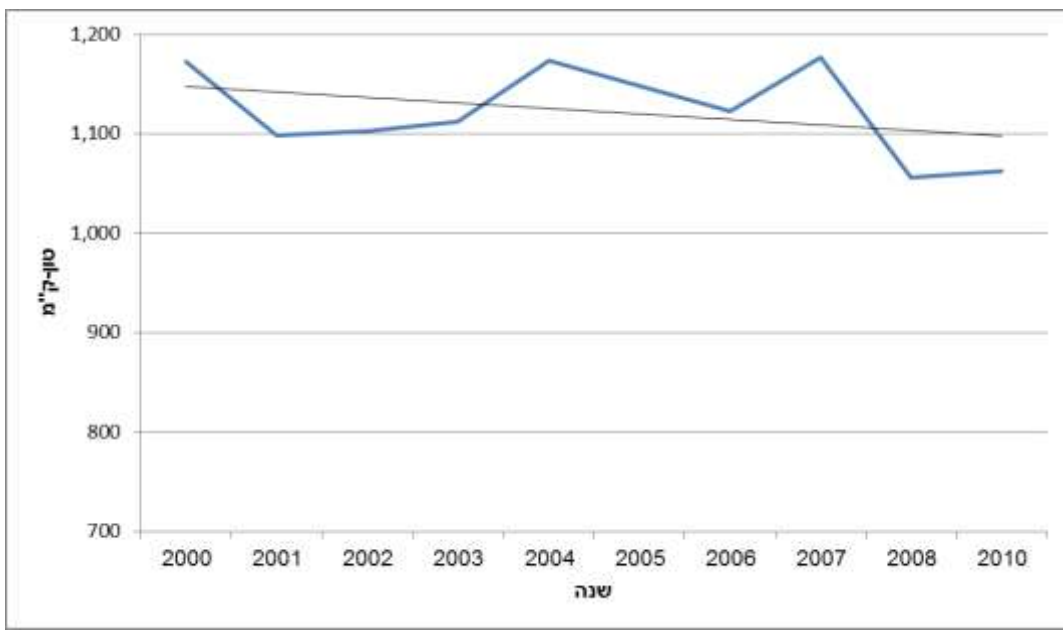
הובלת מטען ברכבת ישראל תמונת מצב ופוטנציאל לעתיד

כנס איל"ת, מרץ 2013

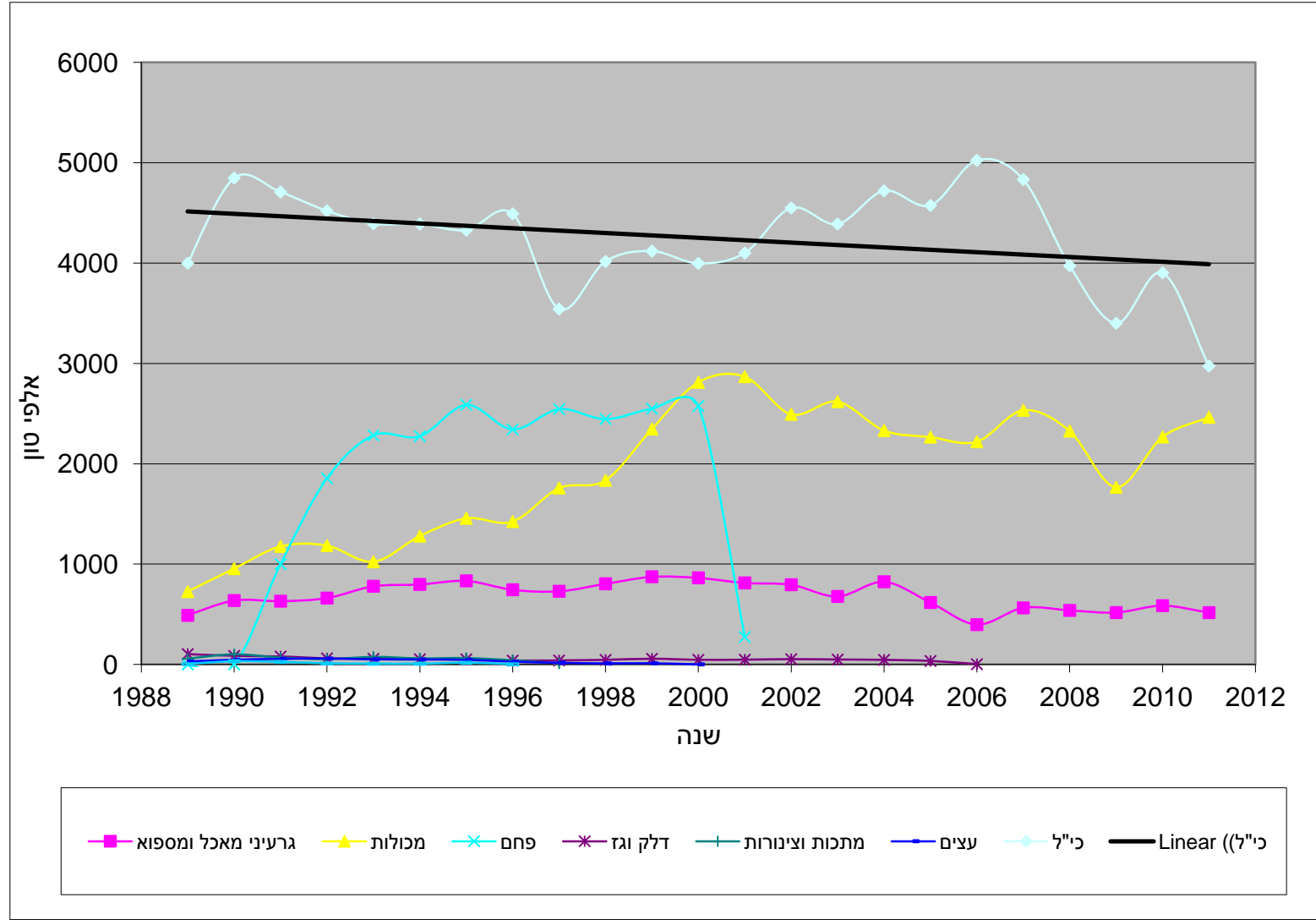
דן רדר- תכנון תחבורה
dan@rader.co.il

תמונת מצב

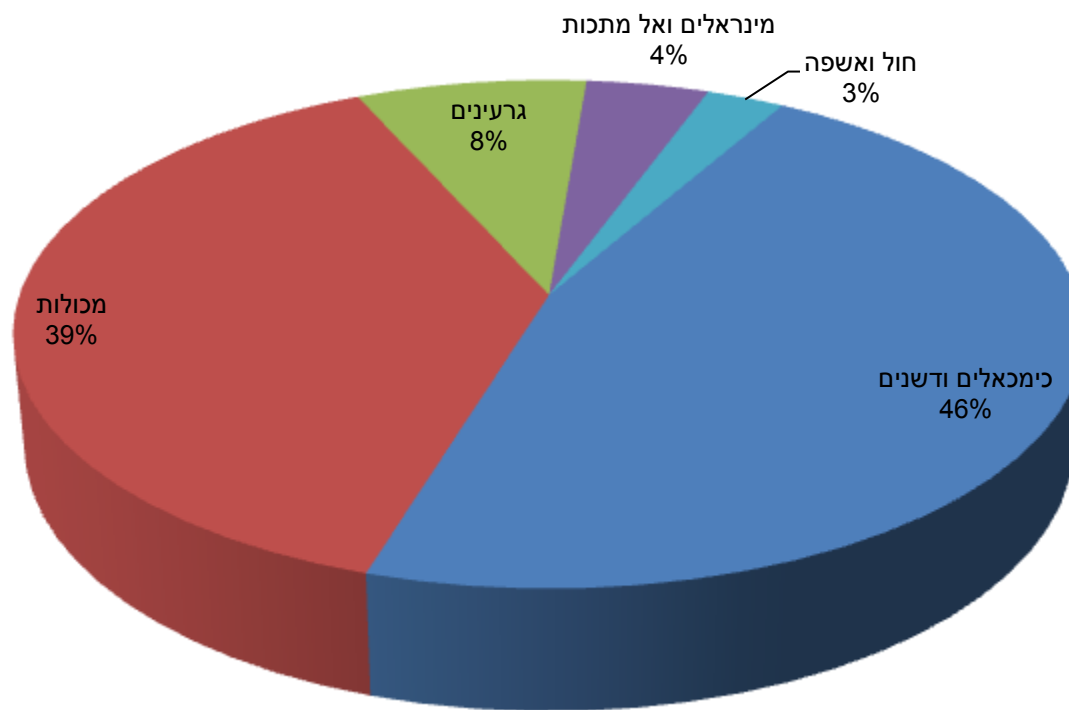
תמונת מצב קיים – סה"כ

תמונת מצב קיים – בפילוח למוצר

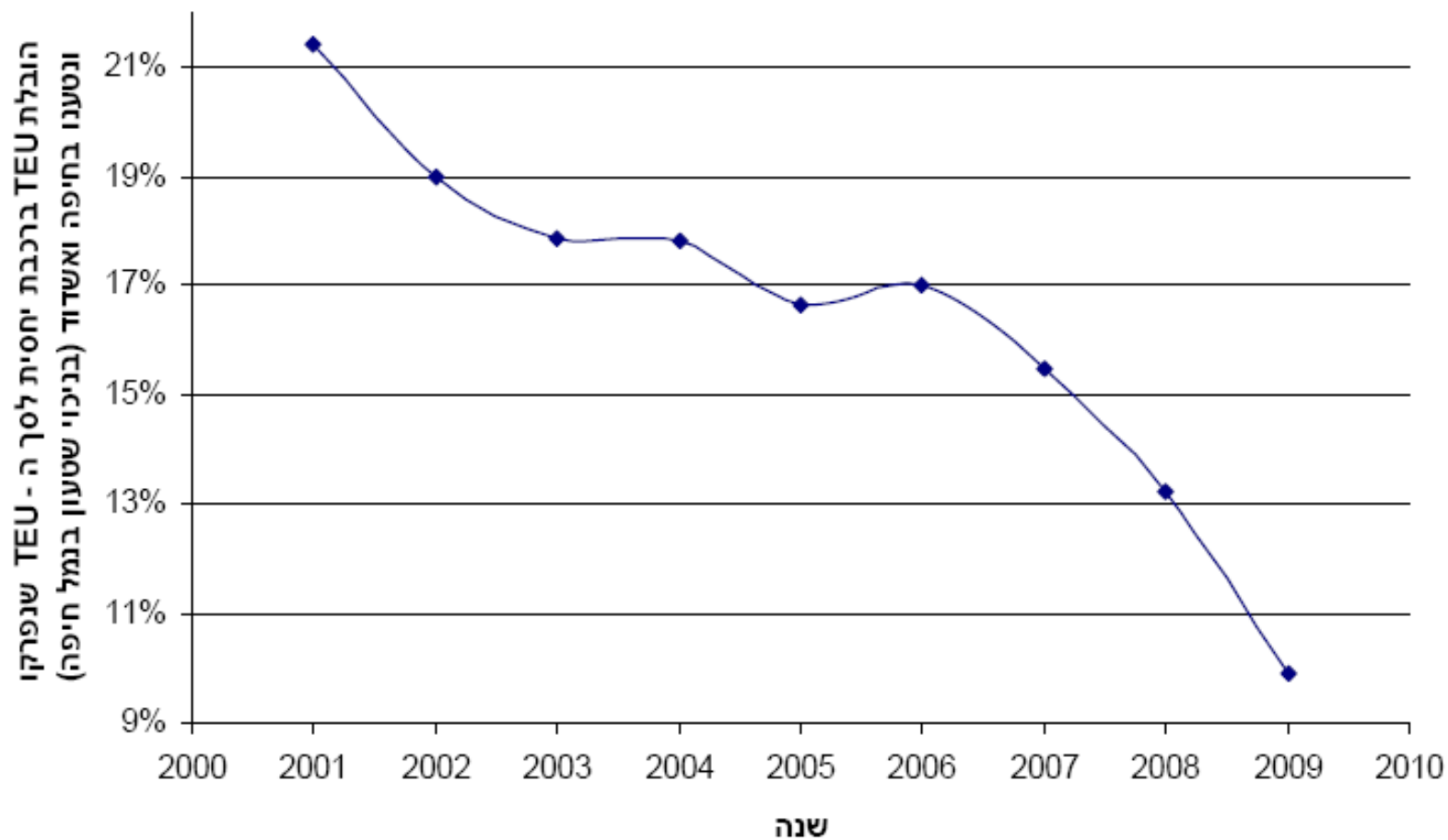

תמונת מצב קיים – בפילוח למוצר / לקוח

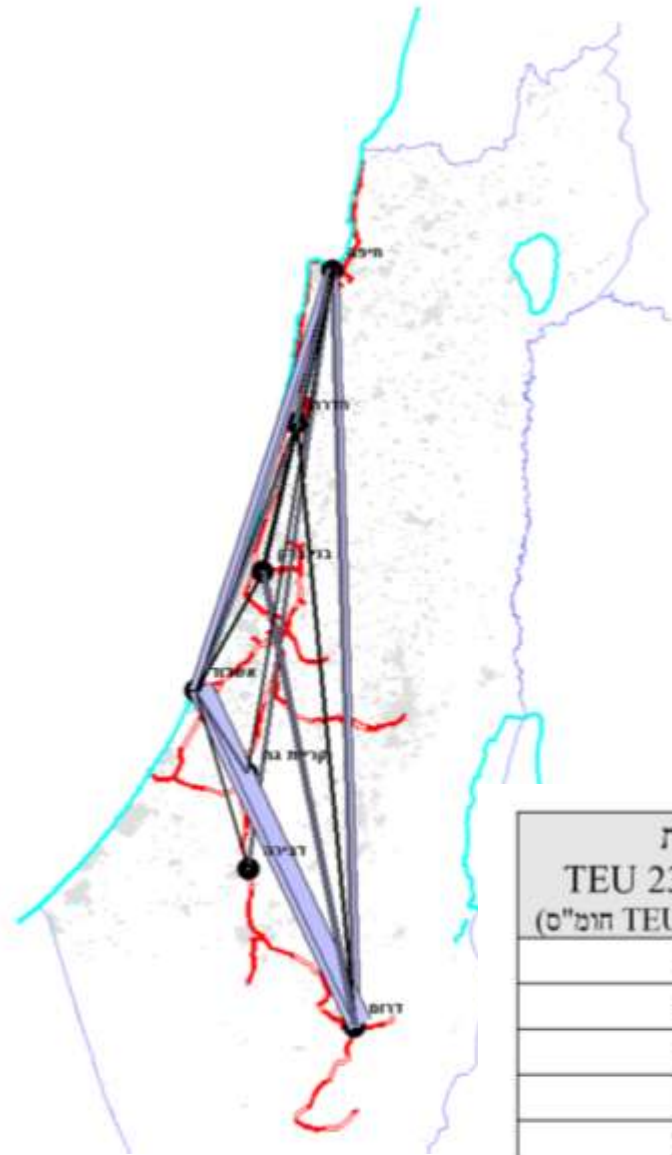

2011

תמונת מצב קיים – הובלת מכולות ברכבת יחסית לתנועה בנמלים

תמונת מצב קיים – קשרים מרחביים 2007

מסלול	מחצבים סה"כ 4.2 מיליון טון	מכולות סה"כ 2.5 מיליון טון (מתוכם 486 אלף טון חומ"ס)	מכולות סה"כ 238,000 TEU (מתוכם 31,500 TEU חומ"ס)
דרום* – אשדוד**	61%	9%	6%
אשדוד – דרום	16%	6%	14%
דרום – דרום	20%	זניח	זניח
דרום – חיפה***	3%	20%	11%
אשדוד – חיפה		16%	28%
חיפה – אשדוד		35%	30%
אחר****		14%	11%

* תחנות צפני, צין, אורון-אילת, דימונה, רמת חובב, ב"ש.
 ** תחנות נמל אשדוד, אשדוד עד הלום.
 *** תחנות נמל חיפה, מגרש חיפה, חוצות המפרץ.
 **** תחנות חדרה, בני ברק, חיפה-חיפה, אשדוד-אשדוד.

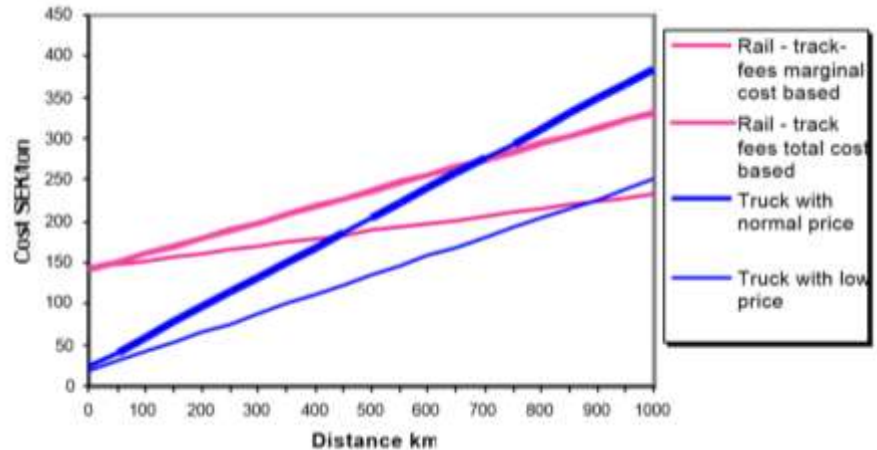
תמונת מצב קיים – נתח שוק

נתח שוק של הרכבת		משאיות		רכבת		
מיליון טון*ק"מ	מיליון טון	מיליון טון*ק"מ	מיליון טון	מיליון טון*ק"מ	מיליון טון	
24%	5.6%	4370	126	1048	7	1990
				1062	6	2011

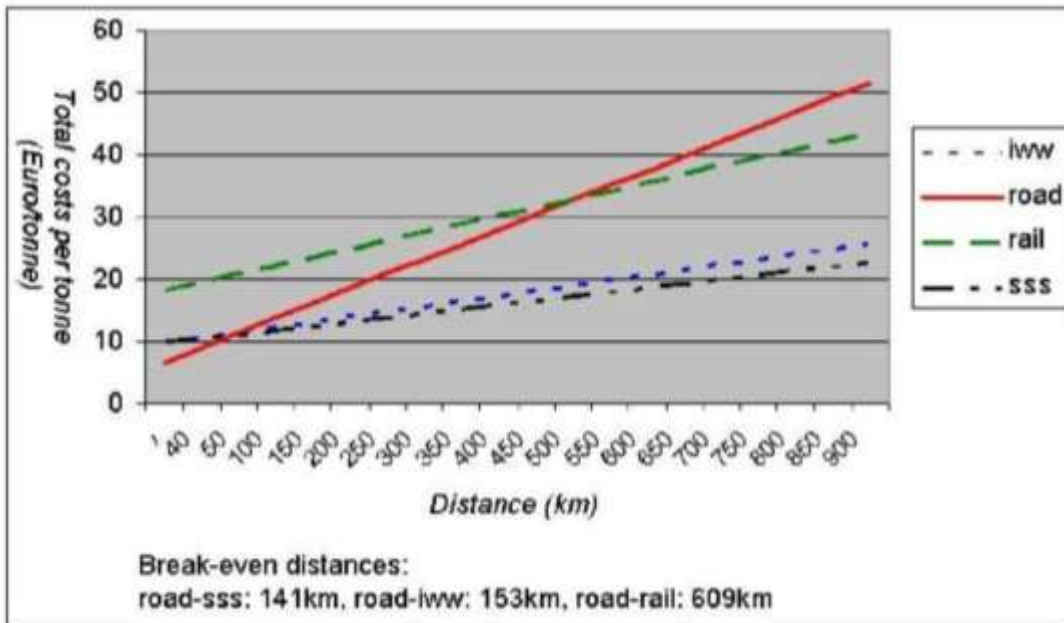

פוטנציאל?

האם יש לרכבת פוטנציאל להגדיל את נתח השוק שלה?

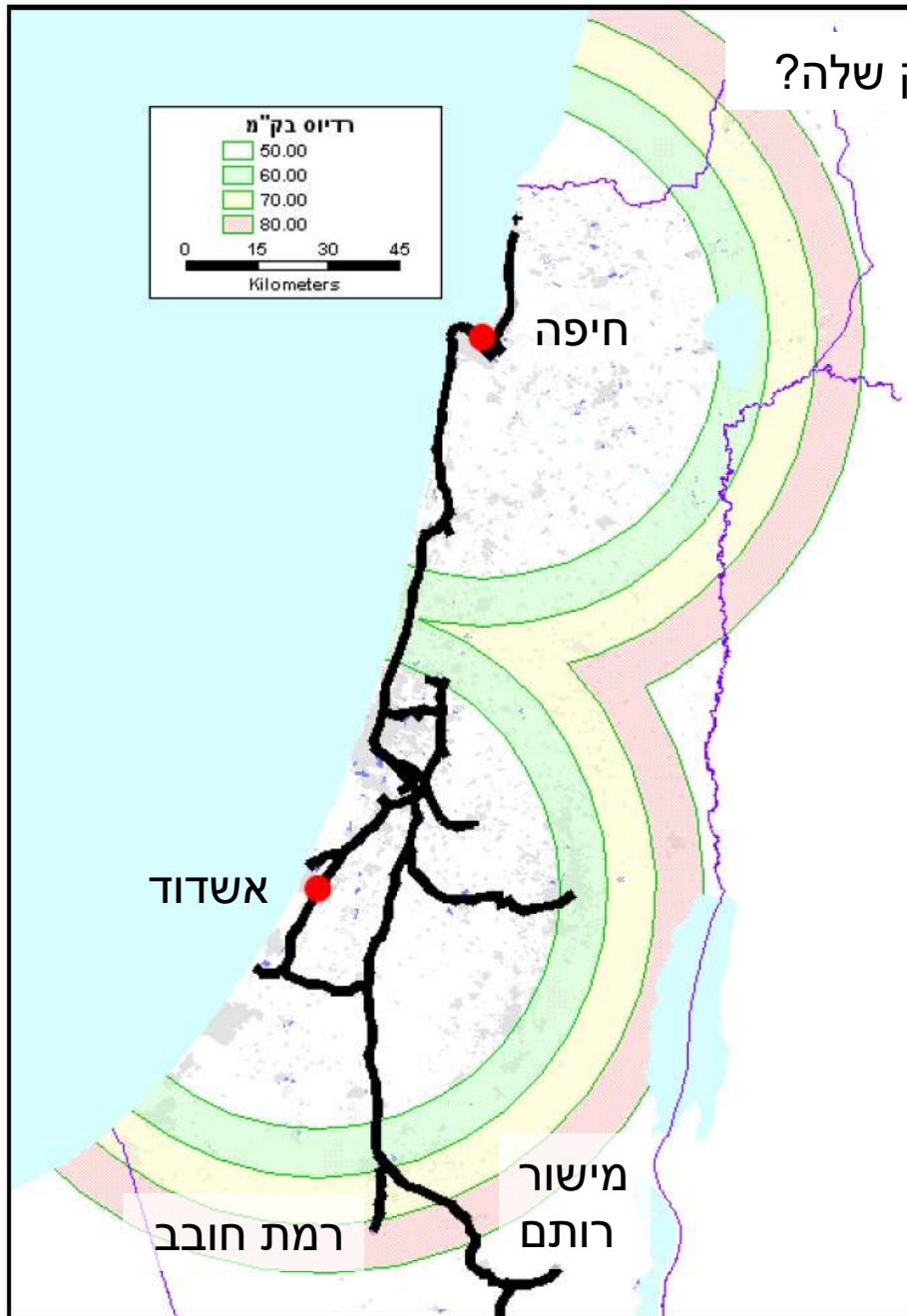

<http://kth.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:506661>

בסקר משאיות 1990 (למ"ס) נמצא שמרחק ההובלה הממוצע עמד על 32 ק"מ. כיום מרחק הובלה ממוצע ברכבת ישראל עומד על כ- 175 ק"מ (למ"ס).

האם יש לרכבת פוטנציאל להגדיל את נתח השוק שלה?

האם יש לרכבת פוטנציאל להגדיל את נתח השוק שלה?

לוח נ.6.5 - מטריצת נסיעות משאיות (מעל 4 טון) ע"פ חלוקת ישראל ל 11 אזורי תנועה - תוצאות סקר מטרטות - סה"כ משאיות (מעל 4 טון) בשעות עריכת הסקר -

קוד מוצא	תארי כללי של האזור	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	סה"כ
1	גליל עליון וצפון הגליל	108	369	1,904	129	1	251	8	11	55	6	5	2,849
2	דרום גליל, בית שאן, סביריה	354	95	766	61	248	190	16	4	41	4	2	1,802
3	גליל תחתון, חיפה, ע. יזרעאל	1,722	957	459	1,320	1	1,515	25	2	142	40	27	6,210
4	אזור חדרה	132	85	1,713	262		2,178	28		218	37	22	4,676
5	צפון השומרון ובקעת הירדן	4	250	1	1	18	14	121	9	10	2	3	435
6	מטרופולין ת"א	221	185	1,876	2,130	4	587	1,278	3	3,286	340	434	10,363
7	ירושלים וצפון ים המלח	9	9	36	34	104	1,555	80	41	321	30	8	2,228
8	דרום ים המלח		3		3	8	8	58		2	46	16	143
9	אזור הדרום - אשקלון, ק. נת	34	23	237	208	2	2,925	301	3	355	911	490	5,493
10	אזור באר שבע	4	6	49	32	6	376	38	46	627	107	710	2,002
11	מרכז דרום הנגב	7	5	59	39	5	511	13	8	631	817	62	2,158
	סה"כ	2,596	1,988	7,121	4,229	398	10,110	1,965	129	5,689	2,350	1,784	38,357

תאי אלקסון	צבע
תאים המאופיינים בכיסוי חלקי של נסיעות	צהוב
תאים המאופיינים בכיסוי מרבית הנסיעות	כתום
תאים המאופיינים בכיסוי גבוה של נסיעות	רוד

אלקסון 2132
ללא אלקסון 36225

האם יש לרכבת פוטנציאל להגדיל את נתח השוק שלה?

הובלה רכבתית מתאימה:

- למרחקים ארוכים
- כמות גדולה
- רגישות נמוכה לזמן
- ערך סחורה נמוך
- דפוס הובלה קבוע

לאור התנאים בישראל – מרחקים קצרים, צמצום התעשייה המסורתית, ריכוז אוכלוסייה במרכז - הרכבת תמשיך לפעול בשוליים

היכן טמון הפוטנציאל לביצוע קפיצת מדרגה?

1. מוצרים המובלים כיום – מכולות, חול ואשפה, כי"ל, גרעינים

2. מוצרים חדשים או שהובלו בעבר –מכוניות, תוצרי כריה וחציבה

3. תנועת מעבר (טרנזיט)

4. סחר חוץ ישראלי - חלופה לאניות

חול ואשפה

עתודות הטמנה במרכז ממוצות

עתודות הטמנה גדולות בדרום במישור רותם

עתודות חול גדולות בדרום במישור רותם

כיום כ – 300,000 טון בשנה
פוטנציאל של מיליוני טון בשנה

יש יזם פרטי שפועל בתחום
יעילות תפעולית – דו כיוונית

מכולות

מקורות נוספים:
תנועה בין מפעלים
יצוא-יבוא: חומרי גלם ומוצרים סופיים

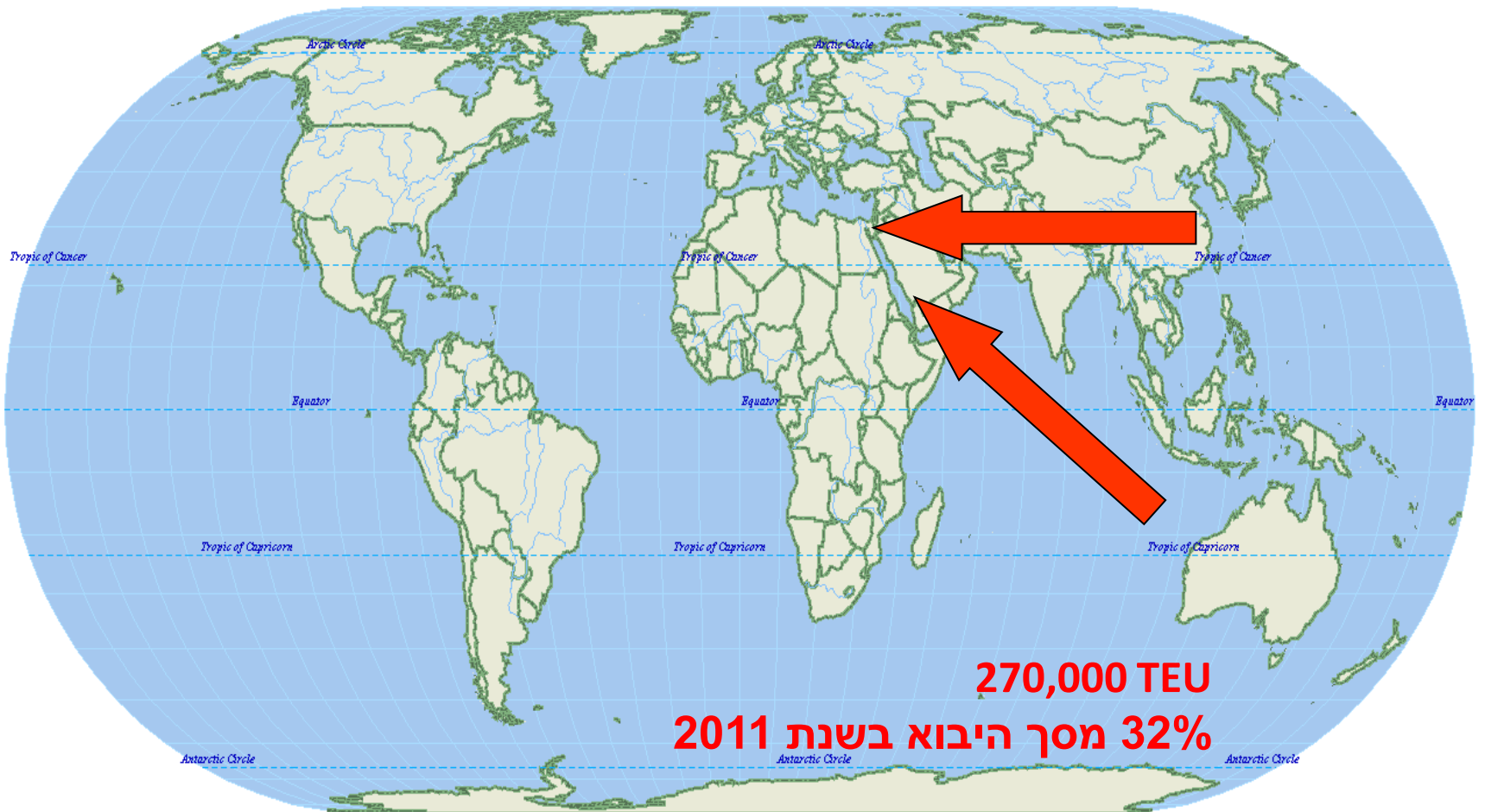
משרות בתעשייה 2009. למ"ס

6%	מחוז ירושלים
21%	מחוז הצפון
2%	נפת צפת
1%	נפת כנרת
9%	נפת יזרעאל
8%	נפת עכו
1%	נפת גולן
14%	מחוז חיפה
9%	נפת חיפה
5%	נפת חדרה
26%	מחוז המרכז
5%	נפת השרון
7%	נפת פתח תקווה
7%	נפת רמלה
7%	נפת רחובות
15%	מחוז תל אביב
17%	מחוז הדרום
10%	נפת אשקלון
6%	נפת באר שבע
3%	יהודה והשומרון(1)

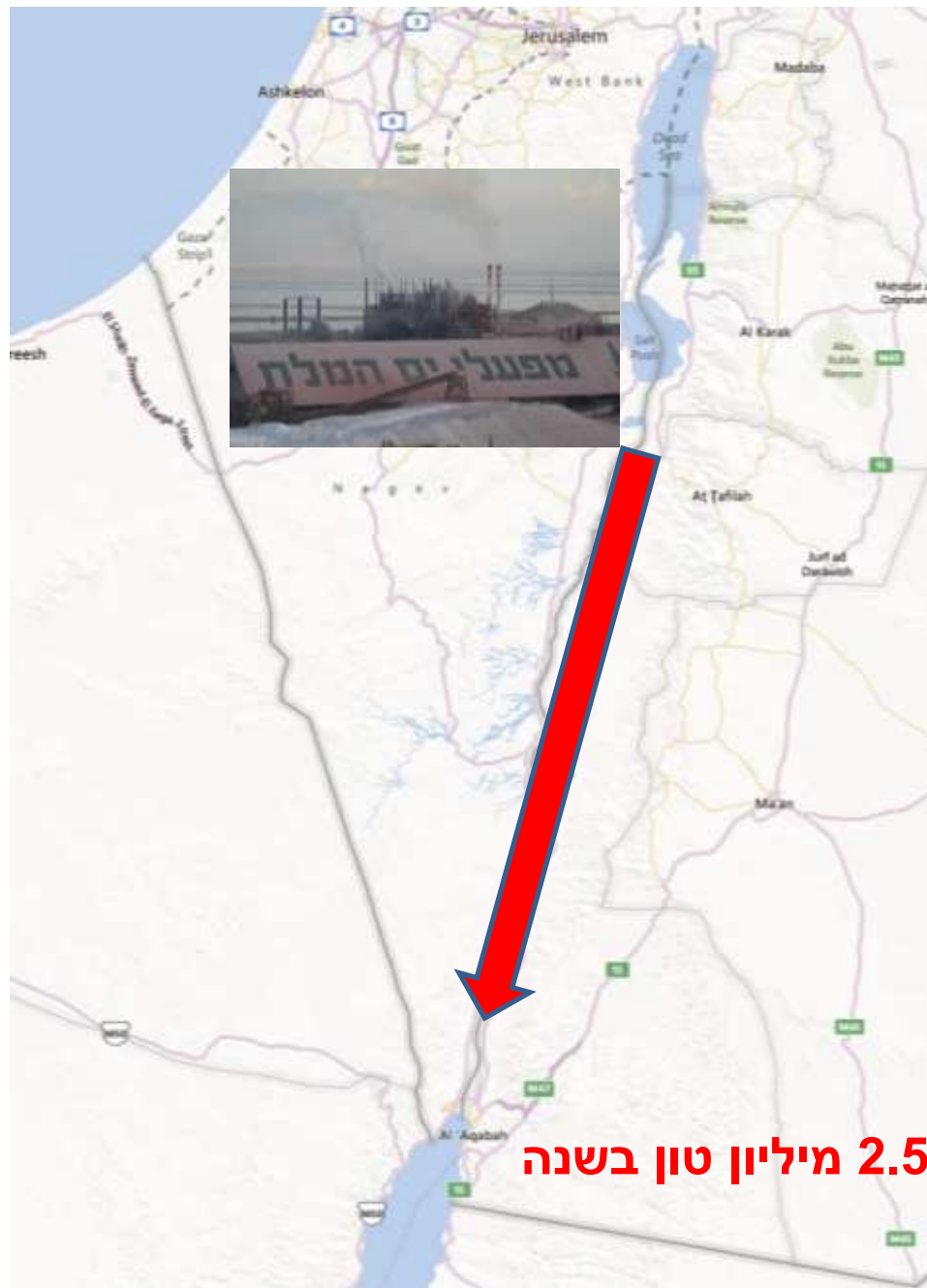

מכולות – יבוא מאסיה

כי"ל - יצוא מאילת

2.5 מיליון טון בשנה

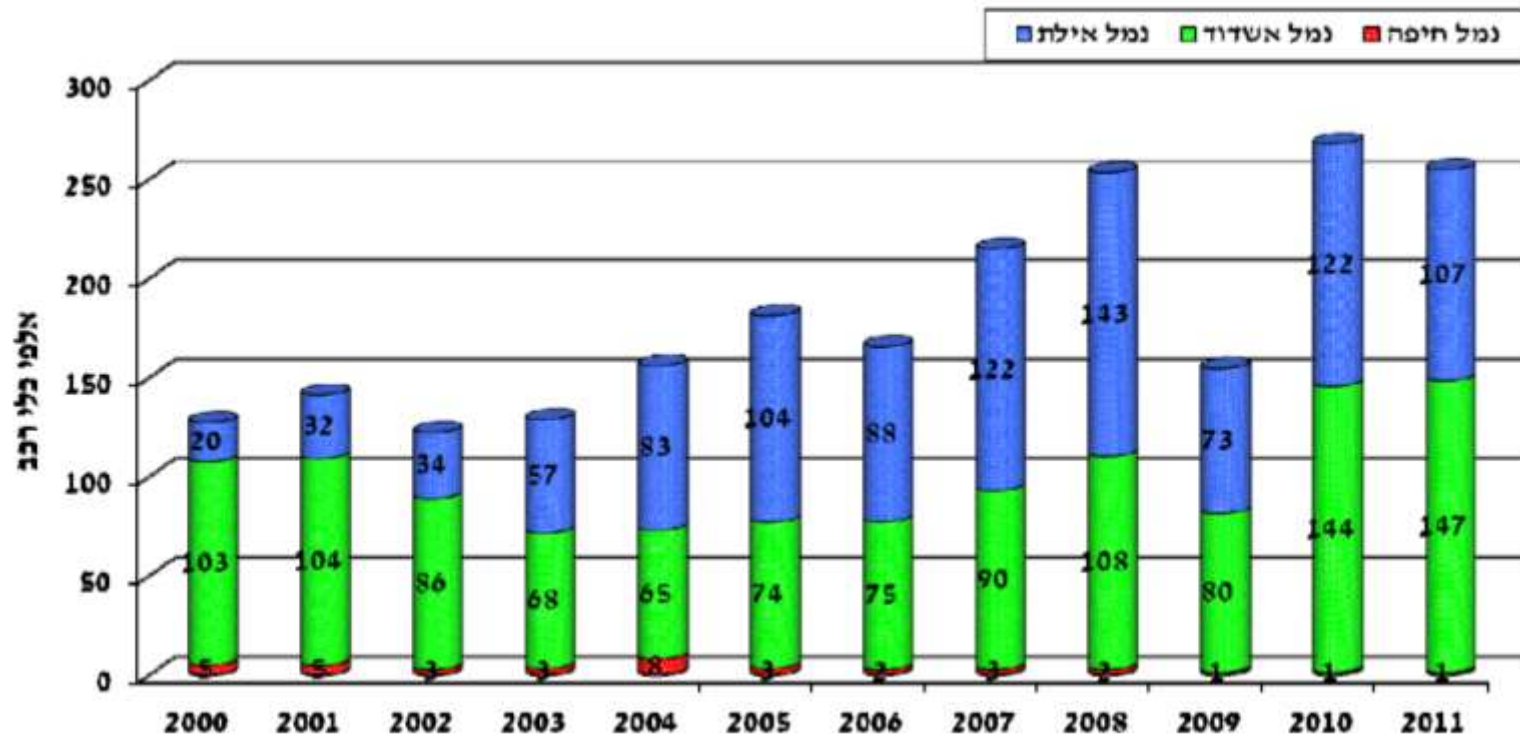
מכוניות

107,000 כלי רכב בשנה

יבוא כלי רכב לישראל

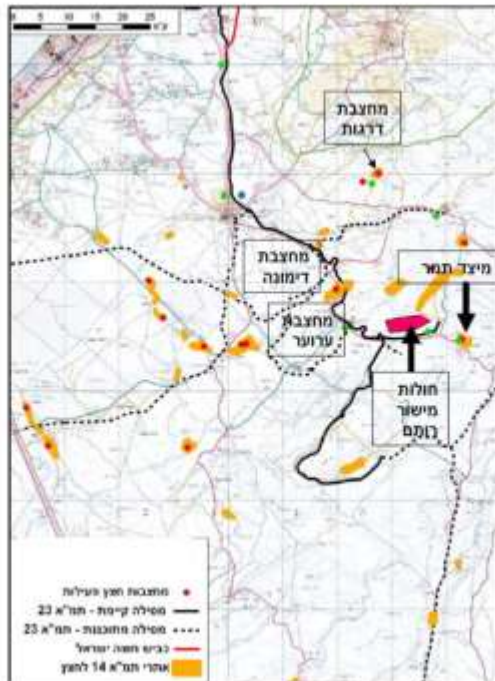
פריקת כלי רכב בנמלי המסחר בישראל בשנים 2000-2011

שנתון סטטיסטי רספ"ן 2011

כריה וחציבה

טווח מוצר קצר מאד – ערך נמוך
 דפוס ביקוש נקודתי ומשתנה
 יש עתודות

מקור: דוד דושן דויטש, אידלמן צמיר (11/2009): קידום שינוי מסילתי של חומרי גלם למושק הבניה והמסילה למוקדי ביקוש במרכז הארץ. מ"א, מצגת.

מתכת, אפר פחם, עץ, תוצרת חקלאית, דלקים

מתכת – 1.25-1.5 מיליון טון יבוא. 0.5 מיליון טון מחזור.

אפר פחם – 1.7 מיליון טון יצור בשנת 2040. כמחצית נצרכת בייצור מלט.

עץ – 0.5 מיליון טון יבוא.

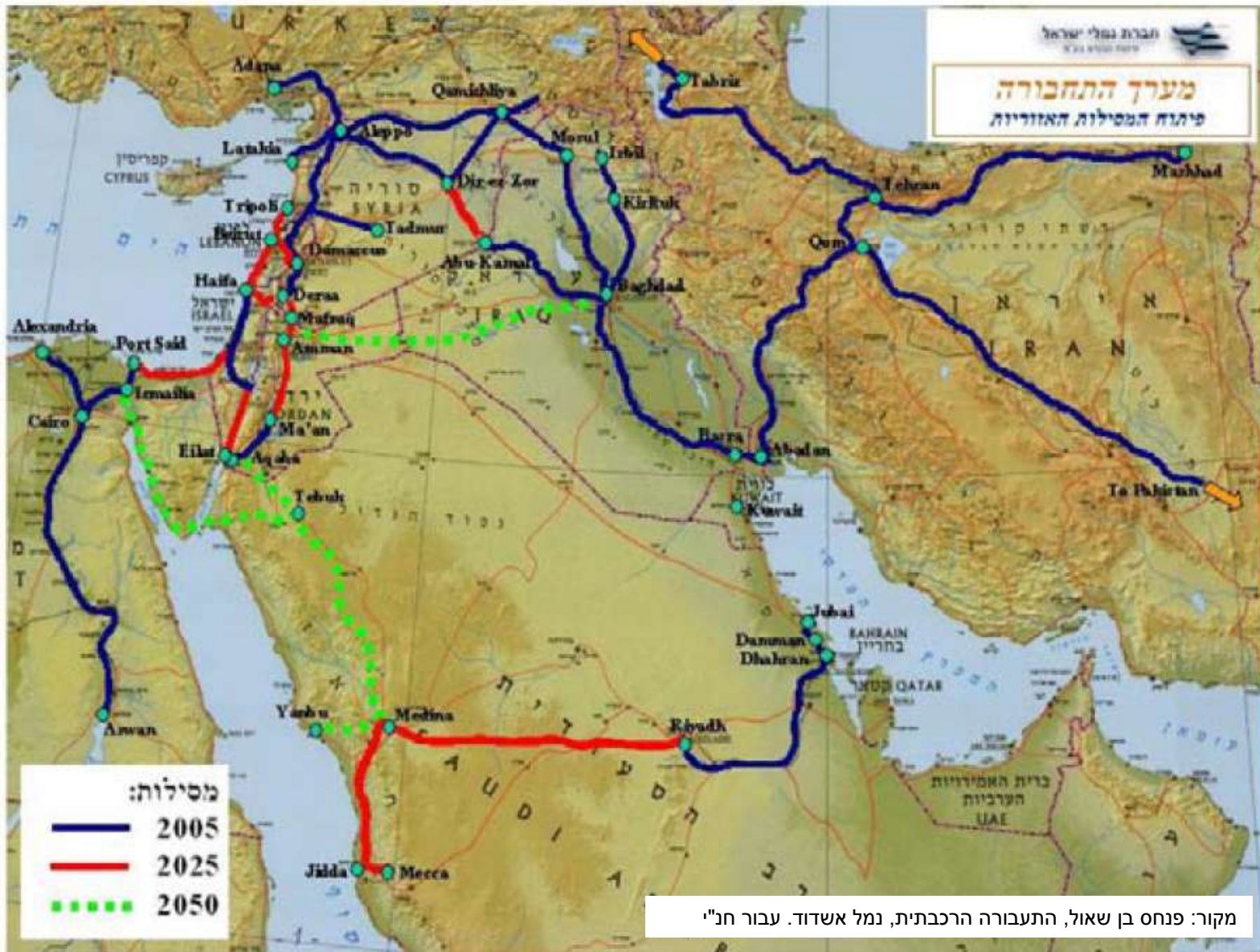
תוצרת חקלאית – כ – 5 מיליון טון יצור. ייצור וצריכה מבוזרים.

דלקים – יתרון לצנרת.

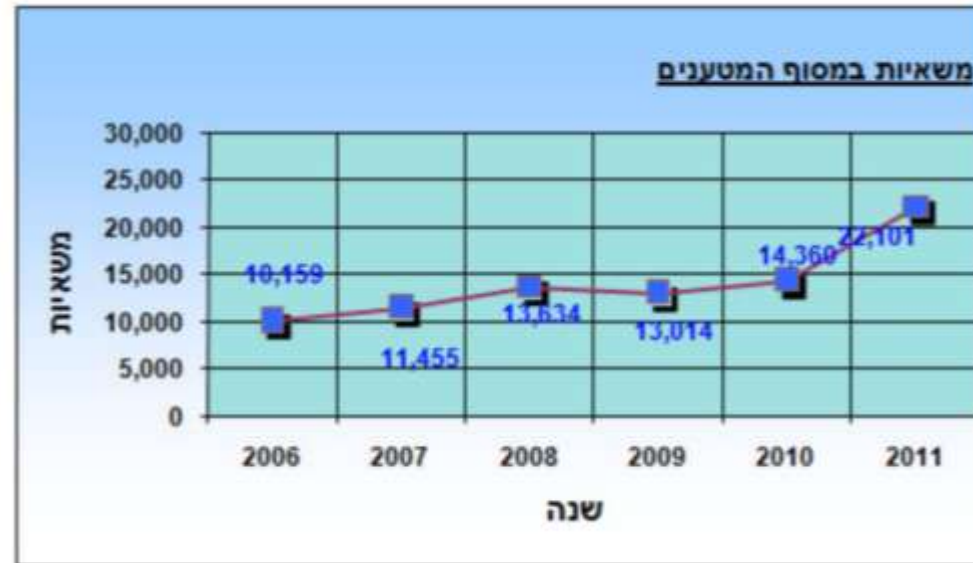
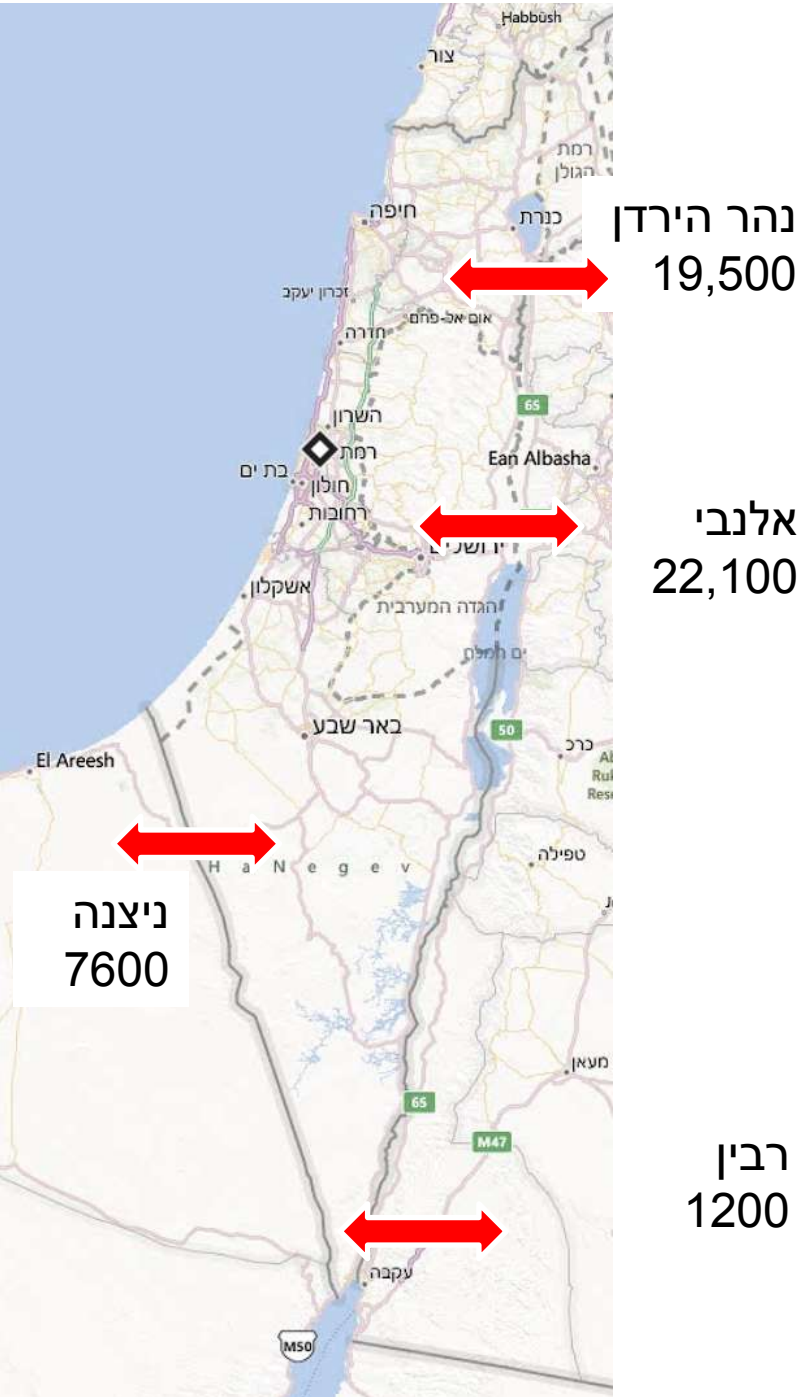
מסקנה – פוטנציאל זניח

תנועת מעבר

תנועת מעבר

תנועת משאיות במעברי הגבול
היבשתיים בשנת 2011

מקור: אתר רשות שדות התעופה

ג'למה
33,000

שער אפריים
81,500

ביתוניה
35,150

תרקומיה
50,000

תנועת מעבר

תנועת משאיות במעברי הקו הירוק
בשנת 2009

26% מהמשאיות נשאו ירקות ופרות
21% נשאו אבן ושיש

תנועת מעבר

תנועת משאיות במעברי הקו הירוק
בשנת 2009

26% מהמשאיות נשאו ירקות ופרות
21% נשאו אבן ושיש

סוג סחורה מרכזיים בפילוח למעבר	מז"ש לישראל	מישראל לי"ש	סה"כ
סה"כ תרקומיה	24,216	24,980	49,196
ירקות ופירות	1,937		
אבן ושיש	4,359		
מוצרי מזון	3,875	4,496	
חומרי בניין		5,246	
חומרי גלם	969	2,498	
מזון לבעלי חיים		5,496	
אחר	5,328	3,497	
עץ וריהוט	5,328		
בעוד נעליים וטקסטיל	1,937		
מיכון		1,749	
סה"כ בתוניה	11,666	23,484	35,150
ירקות ופירות	1,517		
אבן ושיש	467		
מוצרי מזון	2,217	5,166	
חומרי בניין		6,576	
אחר	3,966	8,454	
בעוד נעליים וטקסטיל	1,983		
סה"כ שער אפריים	20,576	60,998	81,574
ירקות ופירות	5,144		
אבן ושיש	6,996		
מוצרי מזון	2,058	17,079	
חומרי בניין		20,739	
חומרי גלם	1,440	7,320	
מזון לבעלי חיים		4,270	
אחר	6,100		
בעוד נעליים וטקסטיל	3,086		
סה"כ ג'למה	15,532	17,412	32,944
ירקות ופירות	10,096		
אבן ושיש	3,417		
מוצרי מזון		4,005	
חומרי בניין		6,094	
חומרי גלם		1,045	
מזון לבעלי חיים		2,612	
אחר		2,612	
בעוד נעליים וטקסטיל	1,087		
סה"כ	71,990	126,874	198,864
	36%	64%	100%

מקור: PALTRADE

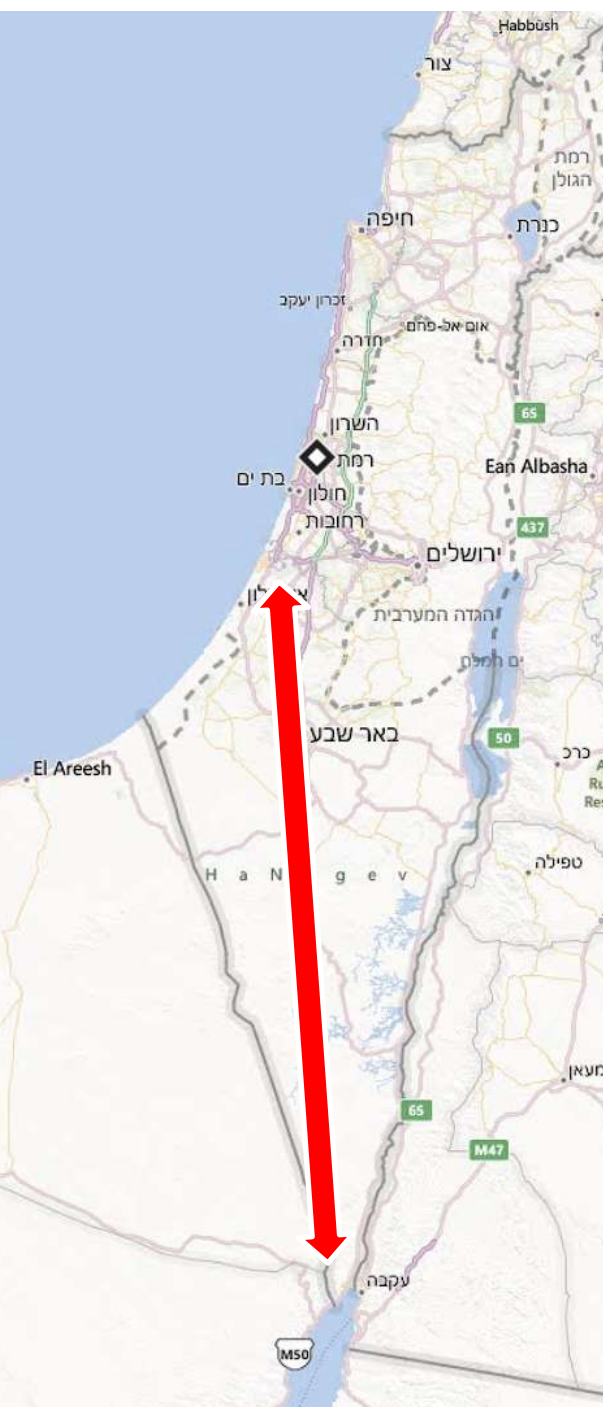
תנועת מעבר – RED-MED

1. אניה ממוצעת פורקת רק כ – 1800 מכולות בישראל.
יתר המכולות נפרקות בנמלי הים התיכון.
אניות חייבות לחצות את תעלת סואץ.

2. נמל אילת לא יכול לטפל בהיקף הפעילות הנדרש.
נמצא מדרום לעיר.

3. עלות ההובלה ברכבת אינה תחרותית.
עלות מעבר מכולה בתעלה נע בין 50-100 \$
עלות שינוע מכולה ברכבת למרחק 350 ק"מ היא 650 \$ לערך.
עלות פעולת העמסת מכולה (20") על הרכבת היא 70 \$.

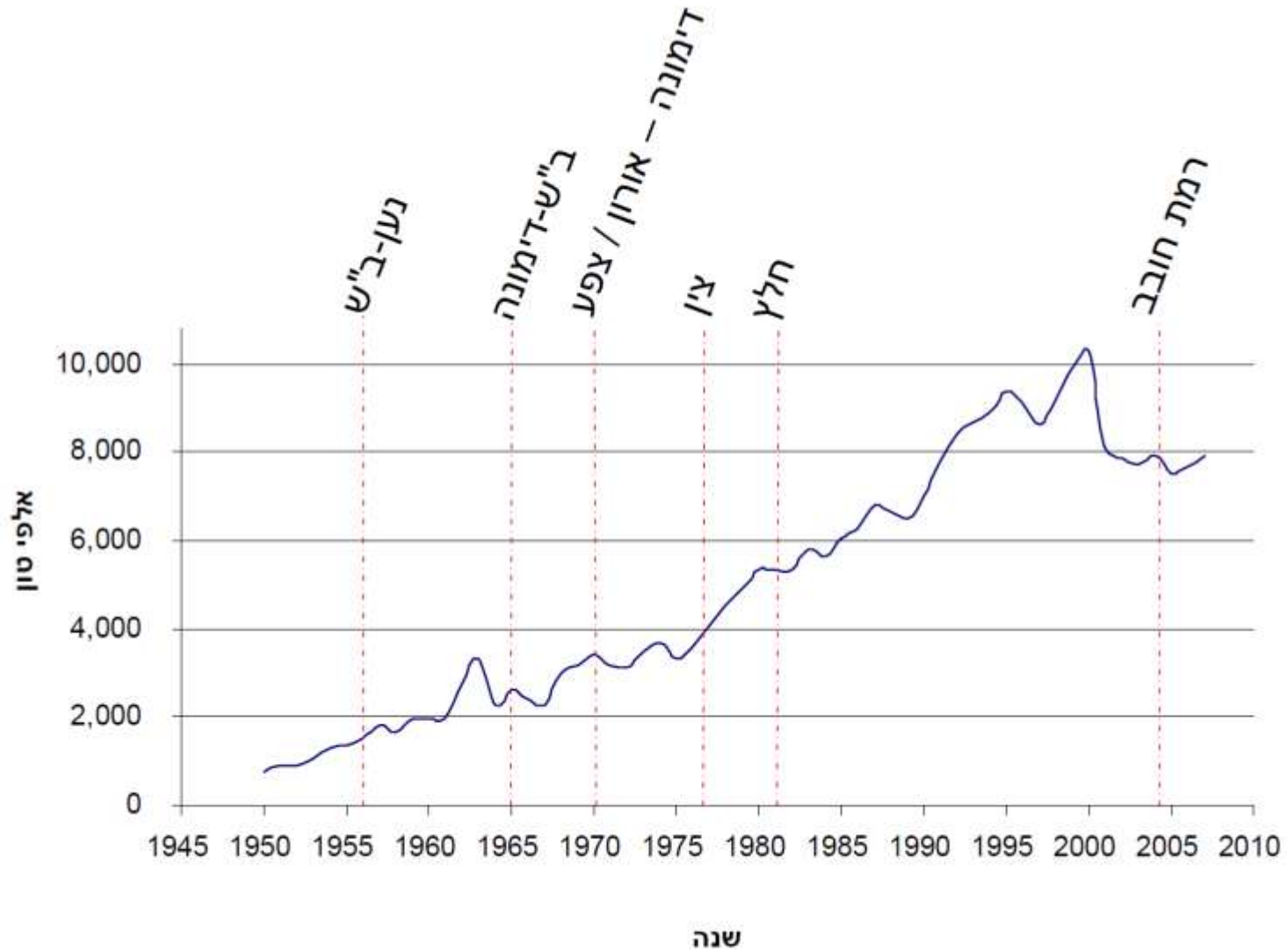
4. 2000 מכולות שקולות לכ- 20 רכבות.

תנועת מעבר – סחר חוץ

האם הרחבת רשת המסילות היא תנאי לצמיחת הפעילות?

שורש הבעיה

אורך רכבת כיום נע בין 500-750 מטר.

רכבת ישראל היא בהקצנה משאית ארוכה.

עלות ההובלה אינה תחרותית.

הפתרון - התאמת התשתית והתפעול לתפעול רכבות בקיבולת גבוהה על מנת ליצר יתרונות לגודל.

